

Maaeluministeerium
Lai tn 39 / Lai tn 41
15056 Tallinn
pkarengukava@agri.ee

Meie 27.08.2018 nr 4-2

Lp hr Lemetti

LEADER tegevusgruppides toimusid põhjalikud arutelud Eesti põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava 2030 tervikteksti esimese versiooni üle. Käesolevaga edastame Eesti Leader Liidu poolt koostatud ettepanekud ja kommentaarid.

Olemasolev tekst (kui on), märkida lk ja vastav alapunkt	Muudetud tekst või täiendus (konkreetne sõnastus allajoonituna)	Põhjendus	Esitaja
Head maaelu võimaldavad hästi läbi mõeldud regionaalpoliitika, mida iseloomustavad näiteks sobivad transpordiühendused, toimiv koolisüsteem, kiire internet ning arenenud teenuste, võrgustikud. (visioon, lk 8)	Head maaelu võimaldavad hästi läbi mõeldud regionaal- ja <u>sotsiaalpoliitika</u> , mida iseloomustavad näiteks sobivad transpordiühendused, toimiv koolisüsteem, kiire internet ning arenenud teenuste, <u>s.h. sotsiaalteenuste</u> , võrgustikud.	Nii kogukonna juhitud kohaliku arengu võtmes kui ka tegeliku vajaduse mõttes oluline märkida, kuna maapiirkonnas on paljud sotsiaalteenused (kasvõi nt logopeed, tugiisikud jne) raskemini kättesaadavad.	Eesti Leader Liit

<p>Kestliku ja mitmekesise elukeskkonna loomiseks ja tagamiseks panustatakse kohaliku piirkonna spordi- ja vabaaja tegevustesse, kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks ning internetiühenduse ja muude teenuste kättesaadavuse parandamiseks. Edendamaks maamajanduse jõukust arendatakse ka kohalikku ettevõtlust (nt maaturismi, puidu- ja mööblitööstust, mahetootmist, teravilja- ja köögiviljakasvatust, piimatootmist). (p 55)</p>		<p>Ettepanek on muuta loetelu järjekorda: eelkõige tegelevad kohalikud strateegiad töökohtade loomiseks võimaluste tagamisega ettevõtluse ja vabaiühenduste toetuste kaudu. Sport ja vabaaja tegevused on ka muidugi nimekirjas, aga mitte esmatahtsana — ettevõtlus peaks olema eespool (mitte “arendatakse ka...”).</p>	<p>Eesti Leader Liit</p>
<p>Kvaliteetsete tootmissisendite (seeme, seemnekartul, istutusmaterjal) ja kohaliku toorme kasvatamine, püüdmine ja väärindamine, ühistegevus, erinevad nišitooted, mahepõllumajandus, kultuuri- ja turismimajandus ning uued väärtusahelad nagu puhas energia, biomajandus, ringmajandus, ökoturism. (p 56)</p>		<p>Arengukava varasemas tekstis mainitakse mitmekesisust, aga selles lauses taandatakse see siiski suuresti põllumajandusele ja turismile. Aga muu tootmine – puidu-, metalli-, keemia-, tekstiili- jne pluss n.ö. nutikad töökohad – infotehnoloogia, disain jne – miks neile maal kohta ei ole?</p>	<p>Eesti Leader Liit</p>

<p>Selleks tuleks tuleb kohalikele kogukondadele anda lisaks maaelu- ja kalanduspoliitikale suurema otsustusõiguse ka muudes poliitikates. Maapiirkonna sotsiaal-majandusliku olukorra ja töökohtade loomise edendamiseks, sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks ning vaesuse vähendamiseks tuleb jätkata LEADER-tüüpi kohalikul algatusel põhineva alt üles lähenemisviisi rakendamist. (p 64)</p>	<p>Selleks tuleks tuleb kohalikele kogukondadele anda lisaks maaelu- ja kalanduspoliitikale suurema otsustusõiguse ka muudes poliitikates, <u>nt sotsiaal- ja regionaalpoliitikas.</u> Maapiirkonna sotsiaal-majandusliku olukorra ja töökohtade loomise edendamiseks, sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks ning vaesuse vähendamiseks tuleb jätkata LEADER-tüüpi kohalikul algatusel põhineva alt üles lähenemisviisi rakendamist ja seda <u>laiendada kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodi alusel.</u></p>	<p>Tuua arengukavasse sisse kogukonna juhitud kohaliku arengu (CLLD) mõiste ning multifondide kaasamise valmidus. LEADER toetab juba praegu sotsiaalprojekte maapiirkodades, oleks õiglane lisada maaeluarengufondile panus ka sotsiaalfondist. Sama regionaalfondi osas - LEADER tegeleb maainfrastruktuuri rajamise projektidega. Kinnituseks 5.4.2 lk 62 p 58 - vanemaealiste osakaal suureneb väljaspool linnasid, ning p 61 ja p 62 ning p 64.</p>	<p>Eesti Leader Liit</p>
---	--	---	----------------------------------

[puudub]	<p>Kogukonna juhitud kohaliku arengu metoodika võimestab lõimitud arengut, kuna hõlmab kõiki piirkondi (maa-, linna- ja rannikupiirkonnad), kogukondade erinevaid vajadusi (sotsiaalsed, kultuurilised, keskkonna- ja majanduslikud vajadused) ning mitmekülgset rahastamist. Kogukonna juhitud kohaliku arengu rakendamiseks on vaja senisest suuremat sidusust regionaal- ja sotsiaalpoliitikaga ning võimaldada lisaks Euroopa Põllumajandusfondile ja Kalandusfondile kasutada kohalike arengustrateegiate elluviimiseks Euroopa Sotsiaalfondi ja Regionaalarengufondi vahendeid ehk nn multifondide lähenemist.</p>	<p>Ettepanek lisada kohe eelmise lõigu järele täiendus, mis selgitab kogukonna juhitud kohaliku arengu lähenemisviisi tähendust.</p>	Eesti Leader Liit
----------	--	--	-------------------------

<p>Positiivse maine loomisel on võtmesõnaks edukad tööandjad ja hea palgaga töökohad, sotsiaalselt aktiivsed ja tugevad kogukonnad ning turvaline elukeskkond. Seejuures on oluline jätkata põllumajandust ja maaelu laiemale ühiskonnale tutvustavate ürituste (nt avatud talude päev) läbiviimist ja laiendamist, kaasates senisest enam sellesse ka sektorit. (p 65)</p>	<p>Positiivse maine loomisel on võtmesõnaks edukad tööandjad ja hea palgaga töökohad, sotsiaalselt aktiivsed ja tugevad kogukonnad ning turvaline elukeskkond, <u>aga ka kohalik kultuurielu, sportimis- jm vaba aja veetmise võimalused kõigile vanusegruppidele.</u> Seejuures on oluline jätkata põllumajandust ja maaelu laiemale ühiskonnale tutvustavate ürituste (nt avatud talude päev, <u>maaturismi ettevõtete avatud uste päev, maapiirkondades toimuvad festivalid jm üritused, näiteks kohvikute päevad, laadad jms</u>) läbiviimist ja laiendamist <u>ja toetamist</u>, kaasates senisest enam sellesse ka sektorit.</p>	<p>Kohalik kultuurielu, sportimise- jm vaba aja veetmise võimaluste tagamine aitab kaasa sotsiaalset tugeva ja aktiivse kogukonna kujunemisele ja elukeskkonna parendamisele. Lisaks avatud talude päevale on ka teisi piirkondlikke sündmusi, mida saab esile tõsta.</p>	<p>Eesti Leader Liit</p>
<p>Meede 1.4. Haridus, teadus, teadmussiire ja innovatsioon (HTTI) (5. ptk)</p>		<p>Hariduse ja teadmussiirde peatükk ei sisalda hetkel viiteid LEADERi võimalustele, ehkki innovatsioon on üks LEADER lähenemise aluspõhimõtetest ning innovatsiooni edendamist rõhutavad ja toetavad kõik strateegiad.</p>	<p>Eesti Leader Liit</p>

Seni tehtut tunnustades soovime jõudu ja edu arengukava tervikteksti koostajatele ning oleme jätkuvalt valmis aruteludes osalema.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Triin Kallas
tegevjuht